

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN
INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

RAAD

Resolutie van de Raad betreffende een geactualiseerd handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken („EU-voetbalhandboek”)

(2016/C 444/01)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Unie heeft zich onder meer ten doel gesteld de burgers in een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht een hoog niveau van zekerheid te verschaffen door de ontwikkeling van gezamenlijk optreden van de lidstaten op het gebied van politieke samenwerking, als bepaald in titel V van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
- (2) De Raad heeft op 21 juni 1999 een resolutie aangenomen betreffende een handboek voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond internationale voetbalwedstrijden ⁽¹⁾.
- (3) Deze resolutie is eerst vervangen door de resolutie van de Raad van 6 december 2001 ⁽²⁾ en daarna door de resoluties van de Raad van 4 december 2006 ⁽³⁾ en 3 juni 2010 ⁽⁴⁾ betreffende een geactualiseerd handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken (hierna het „EU-voetbalhandboek”).
- (4) Laatstgenoemde resolutie geeft in overweging om in het licht van actuele ervaringen wijzigingen in het handboek aan te brengen.
- (5) In het licht van de recente ervaringen met het Europees kampioenschap van 2012 en de Wereldbeker van 2014, de ontwikkeling van beste praktijken in het kader van die toernooien, de uitgebreide politieke samenwerking rond interlands en competitiewedstrijden in Europa in het algemeen, en het oordeel van ruim 300 politiemedewerkers (hoofdverantwoordelijken bij wedstrijden, personeel van nationale informatiepunten betreffende voetbal en andere experts inzake ordehandhaving bij voetbalwedstrijden) uit de 25 Europese landen ⁽⁵⁾ die tussen 2011 en 2014 aan het pan-Europese opleidingsprogramma voor ordehandhaving bij voetbalwedstrijden hebben deelgenomen, is het EU-voetbalhandboek herzien en geactualiseerd.

⁽¹⁾ PB C 196 van 13.7.1999, blz. 1.⁽²⁾ PB C 22 van 24.1.2002, blz. 1.⁽³⁾ PB C 322 van 29.12.2006, blz. 1.⁽⁴⁾ PB C 165 van 24.6.2010, blz. 1.⁽⁵⁾ België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Kroatië, Litouwen, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden, alsmede Oekraïne, Servië, Turkije en Zwitserland.

- (6) De wijzigingen in het bijgaande bijgewerkte handboek laten de bestaande nationale bepalingen, in het bijzonder de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden en diensten in de betrokken lidstaten, en de uitoefening door de Commissie van de bevoegdheden waarover zij krachtens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie beschikt, onverlet,

VERKLAART HET VOLGENDE:

1. VERZOEKT de lidstaten de politieke samenwerking bij voetbalwedstrijden (en, in voorkomend geval, andere sportevenementen) met een internationale dimensie te blijven opvoeren.
 2. VRAAGT daarom dat het geactualiseerde handboek in bijlage dezes, dat voorbeelden geeft van sterk aanbevolen werkmethode, wordt toegezonden aan en aangenomen door wetshandhavingsautoriteiten die bij de ordehandhaving rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie betrokken zijn.
 3. STELT dat, in voorkomend geval, de aanbevolen werkmethode ook op andere grote internationale sportevenementen kunnen worden toegepast.
 4. Deze resolutie vervangt de resolutie van de Raad van 3 juni 2010.
-

BIJLAGE

Handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken („EU-voetbalhandboek”)

Inhoud van het handboek

Hoofdstuk	Titel	Bladzijde
	Doel, inhoud en gebruik van het handboek	4
1.	Informatiebeheer en -uitwisseling door de politie	5
1.1.	Inleiding	5
1.2.	Taken met een internationale dimensie	5
1.3.	Uitwisseling van politie-informatie	6
1.3 bis.	Definities	6
1.3 ter.	Soorten informatie	6
1.3 quater.	Chronologisch verloop van de informatie-uitwisseling	6
1.3 quinquies.	Informatie-uitwisseling met niet-EU-landen	7
1.4.	Terrorismebestrijding en zware georganiseerde criminaliteit	7
2.	Algemene richtsnoeren inzake de nationale rol en taken van NIV's	8
3.	Samenwerking tussen politiedelegaties van het gastland en bezoekende politiedelegaties	8
3.1.	Grondbeginselen	8
3.2.	Ondersteuning van politieoperaties in het gastland	8
3.3.	Samenwerkingsregelingen	9
3.4.	Modelprotocollen voor eenmalige wedstrijden	9
3.5.	Kosten en financiële afspraken	10
3.6.	Voorafgaande bezoeken	10
3.7.	Begeleiding van bezoekende politiedelegaties (politiehosts)	11
3.8.	Samenstelling van bezoekende politiedelegaties	11
3.9.	Hoofdtaken van de bezoekende politiedelegatie	12
3.10.	Taal	13
3.11.	Samenwerking tussen de politie van het gastland en die van het bezoekende land tijdens het evenement	13
3.12.	Gebruik van identificatievesten	13
3.13.	Accreditatie	13
3.14.	Voetbalevenementen in landen zonder NIV	13
3.14 bis.	Bilaterale overeenkomsten	13
3.14 ter.	NIV-samenwerking	14

3.15. Rol van Interpol en Europol	14
4. Samenwerking tussen de politie en de organisator	14
5. Samenwerking tussen politie, justitie en met vervolging belaste autoriteiten	15
6. Samenwerking tussen politie en supporters	16
7. Communicatie- en mediastrategie	16
7.1. Communicatiestrategie	16
7.2. Mediastrategie	17
8. Vergaderingen van EU-experts inzake veiligheid en beveiliging op voetbalgebied	17
9. Lijst van relevante documenten over de veiligheid en de beveiliging van voetbal evenementen	18
9.1. Door de Raad van de Europese Unie aangenomen documenten	18
9.2. Door de Raad van Europa aangenomen documenten	18
Appendix 1 Protocol voor de inzet van bezoekende politiedelegaties (Prüm)	19
Appendix 2 Protocol voor de inzet van bezoekende politiedelegaties (Non-Prüm)	25
Appendix 3 Specificaties voor politie-identificatievesten	30
Appendix 4 Dynamische risicobeoordeling en crowdmanagement	32
Appendix 5 Categorieën voetbalsupporters	35

Doel, inhoud en gebruik van het handboek

Dit document heeft ten doel de veiligheid en de beveiliging van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie te vergroten, en in het bijzonder de internationale politiesamenwerking zo effectief mogelijk te maken.

De inhoud ervan, die strookt met de beproefde praktijk om een geïntegreerde interdisciplinaire, alle partijen omvattende benadering inzake voetbalgerelateerde veiligheid, beveiliging en dienstverlening te hanteren, kan, indien een lidstaat dit wenselijk acht, worden toegepast op andere sportevenementen met een internationale dimensie.

De inhoud laat de bestaande nationale bepalingen, met name de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende instanties in elke lidstaat, onverlet.

Hoewel dit document hoofdzakelijk betrekking heeft op internationale politiesamenwerking, wordt, gezien het feit dat bij het beheer van voetbal evenementen (en andere sportevenementen) altijd verschillende instanties betrokken zijn, ook aandacht besteed aan de relatie tussen de politie en andere belangrijke partners, zoals de organisator van een evenement en belanghebbenden, in het bijzonder supporters.

Bij de internationale politiesamenwerking en de ordehandhaving rond voetbalwedstrijden moet worden uitgegaan van de beginselen van legaliteit, evenredigheid en geschiktheid. In appendix 4 staan voorbeelden van goede praktijken op het gebied van dynamische risicobeoordeling en crowdmanagement.

Het is aan de bevoegde autoriteiten van de organiserende lidstaat om een veilig en beveiligd evenement te creëren, maar de autoriteiten van de deelnemende landen, de buurlanden en de landen van doorreis moeten, waar nodig, hulp verlenen.

Dit document dient breed te worden verspreid en toegepast in de lidstaten en in andere landen binnen en buiten Europa teneinde de veiligheids- en beveiligingsrisico's zo klein mogelijk te houden en te zorgen voor effectieve internationale politiesamenwerking.

HOOFDSTUK 1

1. Informatiebeheer en -uitwisseling door de politie**1.1. Inleiding**

De tijdige uitwisseling van accurate informatie is van cruciaal belang om de veiligheid en de beveiliging te verbeteren en voetbalgerelateerd geweld en ongeregeldeheden te voorkomen.

Overeenkomstig Besluit 2002/348/JBZ van de Raad, zoals gewijzigd bij Besluit 2007/412/JBZ van de Raad van 12 juni 2007, moet iedere lidstaat een nationaal informatiepunt betreffende voetbal (NIV) oprichten, dat fungeert als centraal nationaal contactpunt voor het uitwisselen van relevante informatie met betrekking tot voetbalwedstrijden met een internationale dimensie en voor het bevorderen van de internationale politiesamenwerking rond voetbalwedstrijden.

In het geval van rechtstreekse contacten tussen de organiserende en de bezoekende politie moet de informatie tegelijkertijd ook worden gedeeld met de betrokken NIV's. Deze contacten mogen geen afbreuk doen aan de essentiële rol van het NIV bij het garanderen van de kwaliteit van de informatie en de brede verspreiding ervan onder de andere betrokken partners en autoriteiten.

De betrekkingen tussen het NIV en de bevoegde nationale autoriteiten moeten worden beheerst door het toepasselijke nationaal recht.

Overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Besluit 2002/348/JBZ van de Raad dient iedere lidstaat ervoor te zorgen dat zijn NIV in staat is de toegewezen taken op een efficiënte en snelle wijze uit te voeren.

- Ten behoeve van de effectiviteit dient het personeel van het NIV te worden opgeleid en toegerust om te fungeren als nationale bron van expertise op het gebied van ordehandhaving bij voetbalwedstrijden en de daarmee samenhangende veiligheids- en beveiligingsvraagstukken.

1.2. Taken met een internationale dimensie

Het NIV ondersteunt de bevoegde nationale autoriteiten. Op basis van de geanalyseerde en geëvalueerde informatie worden aan de bevoegde nationale autoriteiten de nodige voorstellen of aanbevelingen aangereikt als hulp bij het ontwikkelen van een interdisciplinair voetbalbeleid.

Het NIV werkt nauw samen met de plaatselijke politie naar aanleiding van een nationale of internationale voetbalwedstrijd. Om deze steun op een zo effectief mogelijke manier te verlenen, moet de cruciale rol van het NIV worden uitgelegd aan en begrepen door alle politie instanties in elke lidstaat.

Ook moet iedere lidstaat regelingen treffen om een nationaal netwerk op te zetten van lokale politiemedewerkers die specifiek belast worden met het vergaren van informatie en inlichtingen in verband met voetbalevenementen in hun zone, en met het doorgeven daarvan aan het NIV.

Ten behoeve van de NIV's van andere landen moet ieder NIV beschikken over een actuele risicoanalyse⁽¹⁾ met betrekking tot de eigen clubs en van de eigen nationale ploeg. De risicoanalyse wordt met de andere NIV's gedeeld aan de hand van de formulieren op de website van het NIV (www.nfip.eu)⁽²⁾. Benadrukt wordt evenwel dat risico's variabel zijn en afhankelijk van een reeks factoren. Er moet dan ook een dynamische risicobeoordeling plaatsvinden gedurende het hele evenement.

Ieder NIV dient toegang tot de nodige nationale politiedatabanken te hebben. De uitwisseling van persoonsgegevens geschiedt overeenkomstig de toepasselijke nationale en internationale regelgeving, in het bijzonder het Prümbeveluist⁽³⁾ of bilaterale of multilaterale overeenkomsten.

Het NIV moet ervoor zorgen dat de informatie inhoudelijk op kwaliteit wordt getoetst.

De informatie moet worden uitgewisseld aan de hand van de passende formulieren, die te vinden zijn op de NIV-website.

⁽¹⁾ Een risicoanalyse houdt in dat een profiel wordt opgesteld van supporters van nationale ploegen en clubs, waaronder risicogroepen, hun gedrag jegens andere supporters in binnen- en buitenland, met inbegrip van lokale bevolkingsgroepen, en de omstandigheden die een mogelijk risico kunnen vergroten (daaronder begrepen het contact met politie en stewards).

⁽²⁾ De website van het NIV is een uitsluitend voor NIV's toegankelijke sterk beveiligde website die informatie bevat over voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (bv. overzicht van de betrokken clubs, verslagen van voor en na de wedstrijd).

⁽³⁾ Besluit 2008/615/JBZ van de Raad van 23 juni 2008 inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit (PB L 210 van 6.8.2008, blz. 1).

1.3. Uitwisseling van politie-informatie

1.3 bis. Definities

Onder „evenement” wordt in dit handboek verstaan een bepaalde wedstrijd of een bepaald toernooi in al zijn dimensies. Onder „politie van het gastland” wordt verstaan de politie in het land waar de wedstrijd of het toernooi plaatsvindt. Onder „bezoekende politie” wordt verstaan de politie in of uit het land/de landen waar de deelnemende ploeg/ploegen vandaan komen.

1.3 ter. Soorten informatie

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen algemene informatie en persoonsinformatie.

a) Algemene informatie

Algemene informatie omvat strategische en tactische informatie die van belang is voor de voorbereiding en het verloop van het evenement wat betreft het in kaart brengen en voorkomen of inperken van veiligheids- en beveiligingsrisico's, het verrichten van een risicoanalyse vooraf en van een doorlopende dynamische risicoanalyse, en het adequaat en evenredig inspelen op veiligheids- en beveiligingsrisico's die zich tijdens het evenement voordoen.

b) Persoonsinformatie

Met persoonsinformatie wordt in deze context bedoeld de informatie over personen die door de politie als mogelijk gevaar voor de openbare veiligheid rond het evenement worden beschouwd. Het kan daarbij ook gaan om gegevens over personen van wie is bewezen dat ze bij eerdere voetbalwedstrijden geweld of ongeregeldeheden hebben veroorzaakt of daartoe hebben bijgedragen.

1.3 quater. Chronologisch verloop van de informatie-uitwisseling

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen drie fasen: vóór, tijdens en na het evenement. Deze drie fasen zullen niet noodzakelijk steeds strikt te scheiden zijn.

Vóór het evenement

Het NIV van het gastland zendt de informatievoorschriften toe aan het NIV van het bezoekende land/de bezoekende landen. Die voorschriften vragen:

- een risicoanalyse van de supporters van het bezoekende team;
- andere relevante informatie over de veiligheid en de beveiliging van het evenement, zoals de reisgegevens van supporters en dreigingen voor de openbare orde.

Het NIV van het bezoekende land/de bezoekende landen voldoet aan de informatievoorschriften van het NIV van het gastland en verstrekt op eigen initiatief alle relevante informatie aan de andere betrokken NIV's.

Het NIV van het gastland verstrekt informatie over de toepasselijke wetgeving, het beleid van de overheden (bijv. alcohol-beleid), de organisatie van het evenement en essentieel veiligheids- en beveiligingspersoneel.

Alle relevante informatie wordt aan de andere betrokken NIV's verstrekt en wordt aan de hand van de passende formulieren op de NIV-website geplaatst.

Het NIV van het bezoekende land/de bezoekende landen wordt verzocht tijdig accurate informatie te verstrekken over verplaatsingen van risico- en niet-risicosupporters, het deelnemende team (wanneer er een dreiging is), de ticketverkoop en alle andere relevante informatie.

Het NIV van het gastland verstrekt het NIV van het bezoekende land/de bezoekende landen met name informatie over de wijze waarop de bezoekende politiedelegatie wordt ingeschakeld in de ordehandhavingsoperatie van het gastland, alsmede informatie voor bezoekende supporters enz.

Tijdens het evenement

Het NIV van het gastland kan verzoeken om bevestiging van eerder verstrekte informatie en om een actuele risicoanalyse. Een dergelijk verzoek wordt via de contactpersonen afgehandeld als er een systeem van contactpersonen is.

Het NIV van het gastland dient het NIV van het bezoekende land op de hoogte te houden van incidenten die zich tijdens het evenement voordoen.

Het NIV van het bezoekende land/de bezoekende landen houdt in het oog waar de bezoekende supporters zijn en waar zij naartoe gaan, en verstrekt het NIV van het gastland daarover actuele informatie. Aan het NIV van het gastland en andere betrokken NIV's wordt tevens relevante informatie over incidenten in hun land van herkomst tijdens wedstrijden of toernooien verstrekt.

Daarnaast moet algemene informatie over de terugkeer van supporters, ook van de uitgewezen en/of niet-toegelaten supporters, worden doorgegeven aan de NIV's van het land van herkomst en de landen van doorreis.

Na het evenement

Uiterlijk vijf dagen voor de start van het evenement verstrekt het NIV van het gastland aan het NIV van het bezoekende land (via de daarvoor bestemde formulieren op de NIV-website) informatie over:

- het gedrag van supporters, opdat de NIV's van het land of de club waarvan zij supporter zijn en/of van het land waar zij verblijven een geactualiseerde risicoanalyse kunnen opstellen;
- de praktische bruikbaarheid van de verstrekte informatie en ondersteuning van de bezoekende politiedelegatie(s);
- alle eventuele incidenten: gegevens over arrestaties en sancties worden uitgewisseld conform de nationale en internationale regelgeving. Indien mogelijk dient deze informatie het volgende te omvatten:
 - persoonsgegevens van de aangehouden/veroordeelde daders;
 - de naam van de bevoegde wetshandhavingsautoriteit;
 - een registratie van de gebeurtenissen (indien voorhanden);
 - de rechterlijke beslissing (indien voorhanden);
 - het beschikbare bewijs (met name foto-/videomateriaal van bezoekende daders die nog niet zijn geïdentificeerd).

Het NIV van het bezoekende land actualiseert vervolgens de generieke risicoanalyse op basis van de door het NIV van het gastland en de bezoekende politiedelegatie verstrekte informatie.

De NIV's van het gastland en van het bezoekende land werken samen om de effectiviteit van de afspraken inzake informatie-uitwisseling en het werk van de bezoekende politiedelegatie te evalueren.

1.3 quinquies. **Informatie-uitwisseling met niet-EU-landen**

De NIV's vormen het geijkte kanaal voor de uitwisseling van informatie met NIV's in niet-EU-landen. Indien een land geen NIV heeft, dient de voor ordehandhaving bevoegde overheidsdienst te worden verzocht een centraal politiecontactpunt aan te wijzen. De contactgegevens worden meegedeeld aan de andere NIV's en op de NIV-website geplaatst.

1.4. **Terrorismebestrijding en zware georganiseerde criminaliteit**

Voor de uitwisseling van informatie over aangelegenheden zoals terrorismebestrijding en zware georganiseerde criminaliteit kan de bevoegde politiedienst in het gastland communiceren via een bestaand netwerk of daartoe aangestelde gespecialiseerde contactpersonen.

HOOFDSTUK 2

2. Algemene richtsnoeren inzake de nationale rol en taken van NIV's

Op nationaal niveau dient het NIV te fungeren als nationale bron van expertise op het gebied van ordehandhaving bij voetbalwedstrijden. Bij het vervullen van die rol moet het NIV een reeks essentiële voetbalgerelateerde taken verrichten, waaronder:

- het coördineren van de informatie-uitwisseling over voetbalwedstrijden in nationale competities;
- het vergaren en analyseren van gegevens over voetbalgerelateerde incidenten (binnen en buiten het stadion), alsook van vonnissen en aanhoudingen en gerechtelijke of administratieve procedures die daaruit zijn voortgevloeid;
- het vergaren en analyseren van informatie over opgelegde uitsluitingsmaatregelen en, in voorkomend geval, het controleren van de naleving daarvan;
- in voorkomend geval, het coördineren en organiseren van de opleiding en het werk van inlichtingenofficiëren en/of spotters.

Een NIV kan, conform zijn nationale wetgeving, met een derde een formele bilaterale overeenkomst betreffende de uitwisseling van bepaalde gegevens sluiten. Deze informatie mag niet met anderen worden gedeeld zonder toestemming van de gegevensverstrekker.

NIV's kunnen een sleutelrol spelen bij het ondersteunen van ordediensten bij de uitvoering van hun strategische en operationele prioriteiten bij alle wedstrijden met een internationale dimensie. De hoofdprioriteiten voor ordehandhavingsoperaties in het gastland zijn onder meer:

- een veilige, beveiligde en gastvrije omgeving voor supporters en plaatselijke gemeenschappen tot stand brengen;
- alle ordehandhavingsaspecten van het evenement beheren;
- op basis van risicobeoordelingen van de politie ordehandhavingsoperaties voorbereiden en operationele strategieën uittekenen;
- toezien op opkomende risico's en er adequaat op reageren, via vroegtijdige gerichte interventie, om escalatie te voorkomen;
- optimaal gebruikmaken van de informatie en het advies van bezoekende politiedelegaties over de dynamiek van de bezoekende supportersgroepen, en
- tot een consensus komen over hoe bij een ordehandhavingsoperatie in het gastland het best rekening kan worden gehouden met eventuele verschillen met de cultuur, de stijl en de tactieken van ordehandhaving van het bezoekende land.

HOOFDSTUK 3

3. Samenwerking tussen politiedelegaties van het gastland en bezoekende politiedelegaties**3.1. Grondbeginselen**

Landen die over de wettelijke mogelijkheden beschikken om risicosupporters het uitreizen te beletten, moeten alle nodige maatregelen nemen om dit effectief te bewerkstelligen, en moeten het organiserende land hiervan op de hoogte brengen. Elk land dient alle mogelijke maatregelen te nemen om te voorkomen dat eigen onderdanen kunnen deelnemen aan verstoringen van de openbare orde in een ander land en/of deze organiseren.

Uit de ruime ervaring die het afgelopen decennium op Europees vlak is opgedaan, blijkt dat bezoekende politiedelegaties een vitale rol spelen bij de ondersteuning van politiedelegaties van het gastland.

3.2. Ondersteuning van politieoperaties in het gastland

Aanvullend op de uitgebreide informatie-uitwisseling en na nauw overleg met de bevoegde operationele politiedienst, dient het organiserende NIV, in overeenstemming met de beginselen in hoofdstuk 1 van dit handboek, voor elk groot toernooi een politiedelegatie van het bezoekende land of landen uit te nodigen.

Om voor de politieoperaties van het organiserende land een meerwaarde te betekenen, is het van cruciaal belang dat de bezoekende politiedelegaties samengesteld zijn uit personeel dat kennis heeft van en ervaring heeft met de dynamiek en het gedrag van de bezoekende supporters.

Tijdens een evenement moet de bezoekende politiedelegatie worden beschouwd als een primaire bron van informatie over de bezoekende supporters, hun gedrag en potentiële risico's. Die meerwaarde voor de politiecommandant van het gastland kan bestaan uit:

- Passend crowdmanagement van gewone supporters;
- het verkrijgen en delen van gegevens vóór de wedstrijd en op de wedstrijdag;
- nauw toezicht op de evenementen, zodat de politie van het organiserend land tijdig van accurate informatie wordt voorzien;
- toezicht op en interpretatie van het gedrag van bezoekende supporters, en onderkennen en toezien op risicofans en mogelijke risicoscenario's, teneinde deze informatie te gebruiken voor dynamische risicoanalyse (zie appendix 5);
- na goedkeuring van het hoofd van de bezoekende delegaties en een risicobeoordeling door de politie, proactief optreden om de escalatie van mogelijk wangedrag van bezoekende supporters te voorkomen;
- communiceren met bezoekende supporters en fungeren als brug tussen de supporters en de politie van het gastland om mee te helpen mogelijke potentiële of dreigende problemen aan te pakken;
- bewijsmateriaal van mogelijke criminaliteit of wangedrag en strafbare feiten vergaren, en het identificeren van bezoekende daders.

3.3. Samenwerkingsregelingen

Overeenkomstig Besluit 2002/348/JBZ van de Raad dient de formele uitnodiging aan een bezoekende politiedelegatie voor eenmalige voetbalwedstrijden met een internationale dimensie gestuurd te worden via het NIV van het organiserende land. Gelet op de specifieke doelstellingen van samenwerking, moet in de uitnodiging de samenstelling van de delegatie worden vermeld en dienen haar rol en verantwoordelijkheden te worden omschreven. Tevens dient de geplande duur van het verblijf van de bezoekende politiedelegatie in het organiserende land te worden vermeld.

Voor internationale toernooien en eenmalige wedstrijden (indien een van de beide betrokken NIV's daarom verzoekt) dient de formele uitnodiging aan een bezoekende politiedelegatie te worden verstuurd door de bevoegde autoriteit in het gastland, op advies van het NIV van het gastland. Er kan hierover een intergouvernementele overeenkomst bestaan.

Indien het organiserende NIV geen bezoekende politiedelegatie uitnodigt, kan het NIV van het bezoekende land, indien dit wenselijk wordt geacht, het NIV van het gastland een proactief voorstel tot het zenden van een delegatie doen toekomen. Indien het organiserende NIV niet op dit voorstel ingaat, maar een politiedelegatie toch afreist, treedt deze op in een niet-officiële hoedanigheid die buiten het kader van dit handboek valt.

De betrokken NIV's dienen ruim vóór het toernooi en/of de eenmalige wedstrijd de bijzonderheden van de uitnodiging tot ondersteuning af te spreken, om de bezoekende politiedelegatie voldoende voorbereidingstijd te laten. Daarom dient zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van de datum van de wedstrijd een uitnodiging tot ondersteuning te worden ingediend.

Voor eenmalige wedstrijden met een internationale dimensie heeft de bezoekende politiedelegatie minimaal drie weken voorbereidingstijd nodig. Indien een wedstrijd minder dan drie weken vooraf wordt bekendgemaakt (bijvoorbeeld in de latere fasen van een Europese voetbalcompetitie of bij verhoogd risico), wordt de uitnodiging onmiddellijk verzonden. Voor internationale toernooien heeft de bezoekende politiedelegatie minimaal 16 weken voorbereidingstijd nodig.

Voor eenmalige wedstrijden worden de nadere bijzonderheden (bv. politiebevoegdheden, uitrusting, uniformen enz.) betreffende de bezoekende politiedelegatie onderling afgesproken tussen de NIV's, na overleg met de lokale politie.

3.4. Modelprotocollen voor eenmalige wedstrijden

Deel 3.14 bevat een model voor onderhandelingen over bilaterale overeenkomsten betreffende afspraken in het kader van internationale politiesamenwerking, dat van toepassing zal zijn op belangrijke voetbaltoernooien.

Er wordt evenwel ten eerste aanbevolen dat de afspraken voor het inzetten van een bezoekende politiedelegatie bij eenmalige voetbalwedstrijden met een internationale dimensie, vooraf tussen gastland en bezoekend land worden overeengekomen en in een protocol worden vastgelegd. Appendix 1 bevat modelprotocollen voor het geval dat beide landen partij zijn bij het Verdrag van Prüm en appendix 2 bevat modelprotocollen voor het geval dat één of beide landen niet door het Verdrag van Prüm gebonden is.

Indien er tussen de regeringen van de beide landen geen overeenkomst is, dienen deze afspraken in overeenstemming te zijn met artikel 17 van Besluit 2008/616/JBZ van de Raad ⁽¹⁾ en de toepasselijke nationale wetgeving.

De bezoekende delegatie mag niet meer leden tellen dan met het gast-NIV is afgesproken en dient de commando- en controleregelingen van de politie van het gastland te eerbiedigen. Indien zij anders dan op de afgesproken wijze optreden, handelen zij buiten het kader van dit handboek en de toepasselijke besluiten van de Raad van de EU en de EU-Verdragen.

3.5. Kosten en financiële afspraken

De kosten van het ontvangen en inzetten van bezoekende politiedelegaties hangt af van een aantal factoren, waaronder de omvang van de delegatie, de afstand en vervoersmiddelen enz., maar zijn doorgaans bescheiden en vormen een goede investering om veiligheids- en beveiligingsrisico's te beperken ⁽²⁾. Elke lidstaat wordt sterk aanbevolen de budgettaire voorzieningen te treffen om politiedelegaties te kunnen ontvangen en uit te zenden bij alle voetbalwedstrijden met een internationale dimensie.

Bij elke gelegenheid dient het gastland de accommodatie, maaltijden (of onderhoud) en de kosten voor het reizen in het gastland te betalen, en dient het bezoekende land de reiskosten voor internationale reizen en salariskosten van de betrokken delegatieleden te betalen (tenzij de betrokken NIV's uitzonderlijk anders overeenkomen). Deze regelingen dienen te worden vermeld in het eerdergenoemde Protocol voor de inzet van bezoekende politiedelegaties, dat beschikbaar is op de NIV-website.

3.6. Voorafgaande bezoeken

De politie van het gastland dient de belangrijke leden van de bezoekende politiedelegatie in de gelegenheid te stellen zich op de hoogte te stellen van de organisatie van de politieoperaties in het gastland en/of de stad (-steden) waar het evenement plaatsvindt en van de locatie van de stadions, en kennis te maken met de operationele commandanten van de betrokken stad/steden tijdens de wedstrijd(en).

- Voor internationale toernooien dient dit ten minste zes weken voor het toernooi te geschieden (bv. door het organiseren van workshops of seminars voor de belangrijke leden van de bezoekende politiedelegaties).
- Voor eenmalige wedstrijden met een internationale dimensie dient dit op één van de dagen voorafgaand aan de wedstrijd te gebeuren.

Deze voorafgaande bezoeken bieden ontvangende en bezoekende politievertegenwoordigers een ideale kans om de internationale samenwerking te optimaliseren door:

- logistieke informatie te delen over afspraken betreffende supporters in de gaststad;
- locaties te bezoeken waar naar verwacht bezoekende supporters vóór en na de wedstrijd zullen samenkomen;
- de rol van de bezoekende delegatie te bespreken en daarover afspraken te maken;
- het verhogen van het bewustzijn over de voorbereidingen van het optreden in het gastland en de operaties aldaar;
- de integratie van de bezoekende delegatie in de operatie te plannen;
- zich op de hoogte te stellen van wettelijke bepalingen en tolerantieniveaus bij politieoptreden;

⁽¹⁾ Besluit 2008/616/JBZ van de Raad van 23 juni 2008 betreffende de uitvoering van Besluit 2008/615/JBZ inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit (PB L 210 van 6.8.2008, blz. 12)

⁽²⁾ Een studie uit 2014 bevestigt dat de gemiddelde kosten laag zijn en een goede investering van de begrotingsmiddelen van de politie vormen:

- de gemiddelde kosten voor het ontvangen van een bezoekende delegatie bedroegen **282 EUR per delegatie** inclusief logies- en binnenlandse reiskosten;
- de gemiddelde kosten voor het inzetten van een politiedelegatie bedroegen **850 EUR per delegatie**, inclusief internationale reiskosten en uitgaven van de politieambtenaren.

(Zie ook de resolutie van de Raad in document 11908/16, met betrekking tot de kosten van het ontvangen en inzetten van bezoekende politiedelegaties bij voetbalwedstrijden (en andere sportevenementen) met een internationale dimensie, waarbij ten minste één lidstaat is betrokken).

- vertrouwen en doeltreffende verbindingskanalen op te bouwen tussen de twee politiediensten, en
- in voorkomend geval, te bepalen met welke maatregelen supportersgroepen in de gaststad van elkaar kunnen worden gescheiden.

3.7. Begeleiding van bezoekende politiedelegaties (politiehosts)

Het is van het grootste belang dat de veiligheid van alle leden van een bezoekende politiedelegatie wordt gegarandeerd; dit moet tot uiting komen in alle risicobeoordelingen van de politie-inzet die de bezoekende politiediensten en die van het gastland verrichten.

De leden van een bezoekende politiedelegatie, in het bijzonder de contactpersoon, de coördinator van de operaties en de operationele politiefunctionarissen (zie hierna) moeten zij aan zij werken met de lokale politiefunctionarissen („politiehosts”), die zelf politiefunctionarissen in actieve dienst moeten zijn die ervaring hebben met ordehandhaving bij voetbalwedstrijden in eigen stad of land, en vertrouwd zijn met de locatie van het evenement en de potentiële risicogebieden.

De begeleiders:

- moeten worden ingeschakeld in de nationale/lokale ordehandhaving en informatie kunnen doorgeven op grond waarvan operationele politiecommandanten belangrijke beslissingen kunnen nemen;
- moeten de organisatie, procedures en commandostructuur van hun politie kennen;
- mogen niet worden belast met het toezicht op hun eigen risicosupporters wanneer zij worden ingezet voor de begeleiding van een bezoekende politiedelegatie;
- moeten gedetailleerd worden gebriefd over de ordehandavingsoperatie van het gastland en over hun verantwoordelijkheden, alsmede over de taken die de leden van de bezoekende politiedelegatie geacht worden uit te voeren;
- zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de bezoekende politiedelegatie en fungeren als communicatiekanaal voor het contact met de politiedienst van het gastland;
- moeten voor de duur van de operatie samen met de bezoekende politiedelegatie worden ingezet, hetgeen zal bijdragen tot een efficiënte werkelijkheid;
- dienen te werken met de bezoekende politiedelegatie in een vooraf afgesproken gemeenschappelijke taal.

3.8. Samenstelling van bezoekende politiedelegaties

De bezoekende politiedelegatie is zodanig samengesteld dat zij in staat is de ordehandavingsoperatie van het gastland te ondersteunen.

Naargelang de precieze aard van de te leveren ondersteuning kan de delegatie bestaan uit:

1. **een delegatieleider**, die functioneel en hiërarchisch verantwoordelijk is voor de bezoekende politiedelegatie;
2. **een contactpersoon** (of meerdere indien afgesproken door de betrokken NIV's), die in het bijzonder belast is met de informatie-uitwisseling tussen zijn thuisland en het organiserende land;
3. **een operationeel coördinator**, die belast is met het coördineren van de werkzaamheden van de bezoekende operationele politiefunctionarissen;
4. **spotters van de politie**, die zijn belast met spotting, supporterscontact of -begeleiding, dan wel andere taken;
5. **een persvoorlichters/persfunctionaris** voor de contacten met de media.

Tijdens internationale toernooien zal de contactpersoon waarschijnlijk in een nationaal of binationaal politieel informatie- en coördinatiecentrum (PICC) worden ingezet; de operationeel coördinator kan in een lokaal informatiepunt in de buurt van de stad waar de wedstrijd plaatsvindt, worden ingezet. Voor eenmalige wedstrijden kunnen zij in het NIV van het organiserende land, of in een andere geschikte omgeving worden ingezet.

De contactpersoon/operationeel coördinator werkt bij eenmalige wedstrijden nauw samen met de gastpolitie van de stad waar het evenement plaatsvindt.

De gastpolitie dient de contactpersonen/operationele coördinatoren toegang te verlenen tot de betrokken technische uitrusting, zodat zij hun taken naar behoren kunnen uitvoeren.

De bezoekende politiedelegatie kan in burgerkleding of in uniform worden ingezet.

3.9. Hoofdtaken van de bezoekende politiedelegatie

Om voor de politieoperaties van het organiserende land een meerwaarde te betekenen, is het van cruciaal belang dat de bezoekende politiedelegaties samengesteld zijn uit personen die kennis hebben van en ervaring hebben met de dynamiek en het gedrag van de bezoekende supporters.

De bezoekende politiedelegatie dient over de volgende competenties te beschikken:

- een goede actieve kennis bezitten van dit handboek;
- inzicht hebben in de procedures om de internationale uitwisseling van informatie te faciliteren;
- hun land kunnen vertegenwoordigen en hun functie doeltreffend kunnen uitvoeren bij het onderhouden van contacten met de organiserende politiediensten (i.e. diplomatiek en onafhankelijk zijn, voldoende zelfvertrouwen hebben en in een vooraf overeengekomen gemeenschappelijke taal kunnen communiceren);
- achtergrondkennis hebben van de situatie inzake aan voetbal gerelateerd geweld/ongeregeldheden in hun land.

De hoofdtaken van de delegatie kunnen als volgt worden samengevat:

- informatie/inlichtingen verzamelen binnen hun delegatie en die doorgeven binnen hun delegatie en aan de gastpolitie;
- ervoor zorgen dat hun operationele politiefunctionarissen doeltreffend worden ingezet (in uniform en/of in burgerkleding), teneinde tijdens het evenement een integrale rol te spelen in de politieoperatie van het gastland;
- tijdig en accuraat advies verstrekken aan de commandant van de politiediensten van het gastland.

De belangrijkste rol van het delegatiehoofd is op te treden als een strategisch en tactisch adviseur voor de gastautoriteiten.

De hoofdtak van een contactpersoon en/of een operationeel coördinator (dit kan maar hoeft niet dezelfde persoon te zijn, afhankelijk van de bilaterale overeenkomst betreffende politie-inzet) is het faciliteren van een doeltreffende informatie-uitwisseling tussen de autoriteiten van het bezoekende en het gastland in verband met een eenmalige voetbalwedstrijd of een toernooi. Indien geen contactpersoon of een operationeel coördinator wordt aangewezen, moet hun functie door het hoofd van de delegatie worden waargenomen.

Operationele politiefunctionarissen die worden ingezet in een delegatie, worden ook politiepotters genoemd.

Politiespotters kunnen, in uniform of in burgerkleding:

- worden ingezet door de gastpolitie om contact te maken met bezoekende supporters bij de ondersteuning van crowdmanagement;
- ervoor zorgen dat risicosupporters minder anoniem zijn in een menigte en minder kansen krijgen om ongestraft geweld uit te lokken of daaraan deel te nemen;

De spotters dienen ervaring te hebben met ordehandhaving bij voetbalwedstrijden in eigen land.

Zij moeten:

- beschikken over de vaardigheden en ervaring om doeltreffend te communiceren (waar nodig), teneinde het gedrag van de supporters te beïnvloeden, en/of
- specialisten zijn in de gedragingen van supporters en de mogelijke risico's die zij vormen, en
- in staat zijn om tijdens het evenement doeltreffend met de gastpolitie te communiceren over de aard van het risico dat supporters op een gegeven tijdstip en plaats kunnen of niet kunnen vormen.

Spotters moeten in staat zijn om zowel positieve als negatieve informatie over hun bezoekende supporters te verstrekken. Op die manier kunnen de politiecommandanten van het gastland zorgvuldig afgewogen beslissingen nemen over de noodzaak van interventie of het bevorderen van legitiem supportersgedrag.

Met instemming van het gastland kunnen bezoekende spotters ook worden ingezet om inlichtingen/bewijsmateriaal te verzamelen, met behulp van overeengekomen uitrusting, die door het organiserende politiekorps of met het oog op vervolging in eigen land wordt gebruikt.

3.10. Taal

De landen moeten vooraf afspraken met betrekking tot het taalgebruik maken.

Waar mogelijk moeten bezoekende politiedelegaties ook personen bevatten die de taal van het gastland beheersen, teneinde de communicatie tussen politiefunctionarissen van het gastland en die van het bezoekende land te vergemakkelijken.

3.11. Samenwerking tussen de politie van het gastland en die van het bezoekende land tijdens het evenement

De bezoekende politiedelegatie dient op de hoogte te worden gehouden over het operationele plan van de gastpolitie (met inbegrip van hun aanpak van crowdmanagement en de tolerantieniveaus voor gedrag). Zij moeten ten volle worden betrokken bij de operatie van de gastpolitie (en krijgen de mogelijkheid om aan de voor- en nabesprekingen over de wedstrijd deel te nemen).

De gastpolitie en de bezoekende politiedelegatie moeten tijdens de operatie hun respectieve NIV's op de hoogte houden van de ontwikkelingen en moeten bij hun NIV binnen vijf dagen een verslag van na de wedstrijd indienen.

De bezoekende politiedelegatie draagt er steeds zorg voor andere personen door haar optreden niet onnodig in gevaar te brengen ⁽¹⁾.

3.12. Gebruik van identificatievesten

Indien zulks uit tactische overwegingen overeengekomen is, kunnen bezoekende politiefunctionarissen die niet in uniform zijn ingezet, gebruikmaken van de in appendix 4 beschreven gebruikelijke oplichtende vesten waarin zij duidelijk herkenbaar zijn als bezoekende politiefunctionaris. Elke bezoekende politiefunctionaris moet dit vest meebrengen als hij zich naar het buitenland begeeft.

3.13. Accreditatie

De politiedienst van het organiserende land dient er in overleg met de voetbalorganisatoren zorg voor te dragen dat de bezoekende politiedelegatie, in voorkomend geval, toegang heeft tot het stadion en geaccrediteerd is (zitplaats niet verplicht) om haar taak doeltreffend te kunnen voeren. De stewards en ander veiligheids- en beveiligingspersoneel moeten hiervan op de hoogte worden gebracht op de briefing(s) voorafgaand aan de wedstrijd.

3.14. Voetbal evenementen in landen zonder NIV

Wanneer een voetbalwedstrijd of toernooi plaatsvindt in een land zonder NIV, dient, zoals in dit handboek, met name in hoofdstuk 1, wordt benadrukt, alle informatie te worden uitgewisseld tussen het aangewezen politiecontactpunt van het gastland en het NIV van het bezoekende land.

Tijdens het evenement dient het aangewezen politiecontactpunt van het gastland met het NIV van het bezoekende land/de bezoekende landen te communiceren via de eventuele contactpersoon van de bezoekende politiedelegatie.

3.14 bis. Bilaterale overeenkomsten

Het wordt ten eerste aanbevolen dat landen die aan het evenement deelnemen al in een zeer vroege fase van de voorbereidingen bilaterale overeenkomsten met de autoriteiten van het gastland sluiten, met daarin de afspraken met betrekking tot informatie-uitwisseling, inzet van bezoekende politiedelegaties en andere aangelegenheden op het gebied van politie-samenwerking die met het evenement verband houden. In deze bilaterale overeenkomsten kunnen ook de samenwerking op regeeringsniveau en de justitiële samenwerking aan bod komen. In document 12261/16 staat een template voor een bilaterale overeenkomst. Die bevat een lijst van aangelegenheden die door beide partijen moeten worden besproken en geaccordeerd. De template is geen modelovereenkomst maar eerder een hulp bij bilaterale onderhandelingen.

⁽¹⁾ Zie de artikelen 21 en 22 van het Prümbesluit inzake wettelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid.

3.14 ter. NIV-samenwerking

Wanneer zij zich voorbereiden om bijstand te verlenen bij grote toernooien, is het aan te bevelen dat NIV's:

- logistieke informatie delen over bilaterale besprekingen/onderhandelingen met de autoriteiten van het gastland;
- in een vroege fase in dialoog gaan met de autoriteiten van het gastland en in dialoog blijven, via internationale instanties, met name Interpol, zodat de sleutelrol van het Europese NIV-netwerk wordt benadrukt, en
- gecoördineerde bezoeken brengen aan de betrokken steden en stadions in het gastland, om lokale afspraken te verduidelijken en een echte dialoog op nationaal en lokaal niveau te stimuleren.

3.15. Rol van Interpol en Europol

Het NIV-netwerk vormt een geschikt kanaal waarmee tijdig informatie kan worden uitgewisseld over crowdmanagement, openbare veiligheid en openbare orde, en aanverwante risico's. Het is op grond van de Europese wetgeving verplicht om dit soort informatie-uitwisseling tussen politiediensten van het gastland en het bezoekende land te laten verlopen via de respectieve NIV's of het aangewezen politiecontactpunt van het gastland en de bezoekende contactpersoon van de politie die tijdens een evenement in het gastland wordt ingezet.

De NIV's kunnen echter met Interpol of Europol contact opnemen met betrekking tot mogelijke banden tussen activiteiten van risicosupportersgroepen en ernstige en georganiseerde misdaad of andere niet-voetbalgerelateerde misdaad.

Voorts spelen Europol, Interpol en/of andere instanties van Justitie en Binnenlandse Zaken, zoals Frontex, binnen de grenzen van hun eigen mandaat een belangrijke rol bij het ondersteunen van de bevoegde autoriteiten van landen die gastheer zijn bij grote internationale voetbaltoernooien. Zij kunnen daarbij diverse ondersteunende diensten aanbieden: relevante informatie en analyses, dreigingsanalyses in verband met zware en georganiseerde misdaad en/of terrorisme.

Tijdens grote toernooien bijvoorbeeld:

- kan een ondersteuningsteam van Interpol worden ingezet om de ordehandhavingdiensten in het gastland tijdens een groot toernooi te ondersteunen;
- kan Europol zijn personeel inzetten in het coördinatiecentrum van de gastpolitie om de informatie-uitwisseling te faciliteren, gegevens en analytische ondersteuning te verschaffen met betrekking tot georganiseerde criminaliteit, terrorisme en andere vormen van ernstige criminaliteit;
- kunnen er tussen het personeel van het gastland en Frontex bilaterale regelingen voor grensoverschrijdende operaties gelden.

In dat geval dienen de NIV's van bezoekende landen of de hoofden van de bezoekende politiedelegaties zich in een vroeg stadium te vergewissen van de exacte functies van deze instanties, en met hen in contact treden voor zaken van gemeenschappelijk belang.

HOOFDSTUK 4

4. Samenwerking tussen de politie en de organisator

Om tot doeltreffende afspraken te komen over de veiligheid en beveiliging in de stadions, is nauwe samenwerking tussen de politie en de stadionautoriteiten/wedstrijdorganisatoren (alsook andere betrokken partijen zoals particuliere veiligheidsdiensten en stewards die in het stadion actief zijn) van cruciaal belang.

Het belangrijkste partnerschap op lokaal niveau is dat tussen de politiecommandant van de betrokken wedstrijd en de door de organisator aangestelde persoon die verantwoordelijk is voor de veiligheid en het crowdmanagement in het stadion (gewoonlijk de „veiligheidsfunctionaris van het stadion” genoemd, hoewel in sommige landen ook de term „beveiligingsfunctionaris” gangbaar is).

De politiecommandant en de veiligheidsfunctionaris van het stadion moeten op basis van complementariteit met elkaar samenwerken, onverminderd de verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken van de afzonderlijke partijen. Die taken kunnen in nationale wetgeving of stadionregels zijn vastgelegd, of in een schriftelijke overeenkomst tussen de organisator en de politie (vaak omschreven als een intentieverklaring), waarin de mogelijke rol van de politie bij cruciale crowdmanagementtaken wordt toegelicht. Zij kunnen omvatten: ondersteuning van het veiligheidspersoneel (stewards) bij het voorkomen van en omgaan met een verstoring van de openbare orde en andere criminaliteit; het inleiden van noodprocedures van de organisator; en het bepalen van de omstandigheden waarin de politie in noodsituaties en belangrijke incidentenscenario's de controle over het volledige of over een deel van het stadion overneemt, tezamen met de procedure daarvoor en de procedure voor de uiteindelijke teruggave van de controle aan de organisator.

De nauwe samenwerking moet er ook voor zorgen dat bij een aantal belangrijke overwegingen inzake de veiligheid in het stadion, de organisator rekening houdt met het standpunt van de politie. Een aantal belangrijke kwesties kunnen op die wijze worden geregeld: onder meer het gebruik van CCTV ten behoeve van crowdmanagement en bewijsvergaring, gedeelde en gerichte communicatieafspraken die alleen in het stadion gelden, mogelijk gebruik van bezoekende stewards als contactpunten in en onderweg van en naar het stadion, afspraken voor een interdisciplinaire controlekamer, met daarin, waar passend, een politiecommandopost.

Nadere sturing over deze aangelegenheid staat in de geconsolideerde versie van Aanbeveling 1/2015 van het Permanent Comité van de Raad van Europa over een integrale benadering van veiligheid, beveiliging en gastvrijheid.

HOOFDSTUK 5

5. Samenwerking tussen politie, justitie en met vervolging belaste autoriteiten

De inhoud van dit hoofdstuk dient te worden gezien in het licht van de grote verschillen tussen de structuren en bevoegdheden van justitie en van de met vervolging belaste autoriteiten in de lidstaten.

Een nauwe samenwerking tussen politie, justitie en de met vervolging belaste instanties kan aanzienlijke voordelen opleveren, zowel bij eenmalige wedstrijden als bij toernooien.

Het gastland heeft de soevereiniteit en de jurisdictie om alle in dat land gemelde evenementgerelateerde overtredingen te behandelen, maar de politie en de andere instanties in de lidstaten, alsmede de bevoegde EU-organen (bijv. Eurojust) moeten de rechts- en wethandhavingsautoriteiten van het gastland, waar mogelijk en toelaatbaar, ondersteunen.

Alle lidstaten moeten ervoor zorgen dat evenementgerelateerde overtredingen op een snelle en gepaste wijze kunnen worden behandeld.

De politie van het gastland en de andere autoriteiten moeten de bezoekende politie en supporters inlichten over de toepasselijke binnenlandse wetgeving en/of de strafrechtelijke, civielrechtelijke of administratieve procedures, alsook over de maximumstraffen voor de meest voorkomende voetbalgerelateerde overtredingen.

Waar passend, moet bij alle voetbalwedstrijden met een internationale dimensie ten volle gebruik worden gemaakt van bestaande overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp. Aanvullend kan een gastland bilaterale overeenkomsten met een ander land sluiten, ter versterking van de wederzijdse rechtshulp voor, tijdens en na het evenement.

Het NIV van het (de) ondersteunende land(en) moet het NIV van het organiserende land op de hoogte stellen van:

- eventuele wettelijke mogelijkheden waarover zij beschikken om te voorkomen dat risicosupporters het evenement bijwonen (bijv. verbodsbepalingen voor voetbalwedstrijden/uitreisverboden);
- de maatregelen die de bezoekende politiedelegatie en/of een andere bevoegde instantie (bijv. bezoekende verbindingsmagistraten) kunnen nemen om bewijsmateriaal te verzamelen van voetbalgerelateerde overtredingen door bezoekende supporters;
- in het gastland gepleegde overtredingen die in het ondersteunende land kunnen worden vervolgd (bij terugkeer van de pleger).

Het gastland kan andere landen verzoeken een verbindingsmagistraat/rechter te sturen, die dan tijdens het evenement aanwezig is.

Aanbevolen wordt dat de autoriteiten van het gastland, overeenkomstig de nationale wetgeving inzake gegevensbescherming, aan de bezoekende politiedelegatie en/of de bevoegde instantie (bijv. bezoekende verbindingsmagistraten) informatie verstrekken uit het strafregister of gerechtelijke dossiers, politie- en onderzoeksverslagen, alsmede aanhoudingsdossiers, van hun landgenoten.

Als alternatief kan een ondersteunend land er op zijn beurt mee instemmen een verbindingsmagistraat/rechter beschikbaar te houden om op verzoek van het gastland daarheen te reizen, of een aangewezen verbindingsmagistraat/rechter aan te stellen voor contacten met de aangewezen autoriteit van het gastland.

Binnen de werkingssfeer van de nationale wetgeving trachten ondersteunende NIV's alle verzoeken om meer informatie over aangehouden individuen snel te beantwoorden, onder meer gegevens van vroegere veroordelingen, met inbegrip van voetbalgerelateerde overtredingen.

De kosten die voortvloeien uit het sturen van verbindingsmagistraten/rechters naar het gastland, moeten in een bilaterale overeenkomst worden vastgelegd.

Het organiserende land dient aan de bezoekende verbindingsmagistraten/rechters de noodzakelijke communicatiemiddelen en andere faciliteiten ter beschikking te stellen.

HOOFDSTUK 6

6. Samenwerking tussen politie en supporters

Contacten tussen politie en supportersgroepen op nationaal en lokaal niveau kunnen aanzienlijk bijdragen tot het beperken van de veiligheids- en beveiligingsrisico's in voetbalwedstrijden met een internationale dimensie. Deze samenwerking kan evenwel worden ondermijnd indien ook maar de minste indruk bestaat dat de supportersvertegenwoordigers voor de politie werken, en bijvoorbeeld persoonsgegevens zouden meedelen.

De bezoekende politiedelegaties en supportersvertegenwoordigers kunnen de politie van het gastland op de hoogte stellen van de aard en de cultuur van de bezoekende supporters. De politie van het gastland dient dit in haar dynamische risicobeoordeling te verwerken.

Thuisupporters, lokale gemeenschappen en bezoekende supporters moeten, wat een evenement betreft, mogelijk belangrijke informatie en geruststellingen ontvangen. Een aantal van de belangrijkste middelen om dit te verwezenlijken zijn: een doeltreffende mediastrategie, het gebruik van sociale media/internetsites, brochures, nauwe samenwerking met aangewezen contactpersonen voor supporters (SLO's), vertegenwoordigers van supportersgroepen en andere supporters-gerichte initiatieven (bijvoorbeeld fanambassades).

Een continue samenwerking en communicatie tussen politie en supportersgroepen kan de basis helpen leggen voor een veilige, beveiligde en uitnodigende sfeer voor alle supporters, en kan een kanaal vormen voor het doorgeven van belangrijke informatie, zoals reisadvies, toegangsroutes tot het stadion, geldende wetgeving en tolerantieniveaus voor gedrag.

De politie van het gastland en die van het bezoekende land dienen derhalve te beschikken over een strategie voor de communicatie met supporters (de „dialogue”). De dialoog kan een taak zijn voor een deskundige (opgeleide) communicatiefunctionaris en/of operationele eerstelijnsdiensten (crowdcontrol/openbare orde) met een opleiding in communicatie- en conflictoplossingstechnieken.

Gebleken is dat deze aanpak werkt om supporters ertoe aan te zetten zelf de orde te bewaren en een vroege en gepaste interventie bij opkomende veiligheidsproblemen of -risico's vergemakkelijkt.

De resolutie van de Raad betreffende een handboek met aanbevelingen voor het voorkomen en beheren van geweld en ongeregelde heden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie, waarbij ten minste één lidstaat is betrokken, bevat, door het beschrijven van goede werkwijzen voor contacten tussen politie en supporters, nadere sturing over dit thema ⁽¹⁾.

HOOFDSTUK 7

7. Communicatie- en mediastrategie

7.1. Communicatiestrategie

Een doeltreffende en transparante communicatiestrategie maakt integraal deel uit van een succesvol veiligheids- en beveiligingsconcept voor voetbalwedstrijden, toernooien en andere sportevenementen met een internationale dimensie.

De politie-instanties van het gastland dienen derhalve nauw met de overheids- en lokale instanties, de voetbalautoriteiten/organisatoren, de media en de supportersgroepen samen te werken bij de voorbereiding en aflevering van een alomvattende multidisciplinaire communicatiestrategie.

Een doeltreffende multidisciplinaire strategie is een cruciaal aspect van ongeacht welke communicatiestrategie; aldus wordt aan alle partijen, en met name aan de bezoekende supporters belangrijke informatie verstrekt, bijvoorbeeld reisadvies, toegangsroutes tot het stadion, toepasselijke wetgeving en tolerantieniveaus voor gedrag.

De centrale doelstelling moet zijn een positief beeld te scheppen van het evenement bij de thuisupporters en de bezoekende supporters, de lokale gemeenschappen, het algemene publiek en de personen die deelnemen aan de veiligheids- en beveiligingsactiviteiten. Op die manier kan voor alle betrokkenen een uitnodigende omgeving worden geschapen, wat de veiligheids- en beveiligingsrisico's aanzienlijk inperkt.

⁽¹⁾ Doc. 11907/16.

7.2. Mediastrategie

De mediastrategie van de politie (en de bredere multidisciplinaire strategie) moet ten minste de volgende doelstellingen nastreven:

- op een proactieve, open en transparante manier informatie verstrekken;
- op een geruststellende en positieve manier informatie verstrekken over voorbereidingen inzake veiligheid en beveiliging;
- aangeven dat de politie de intentie heeft de rechtmatige activiteiten van de supporters vlot te laten verlopen;
- duidelijk maken welke gedragingen de politie niet zal dulden;
- over elke gebeurtenis zo spoedig mogelijk deskundige informatie verstrekken.

De politie moet nauw met de overheids- en lokale instanties, de voetbalautoriteiten/organisatoren en, in voorkomend geval, de supportersgroepen samenwerken bij het opstellen en uitdragen van een multidisciplinaire mediastrategie, waarin:

- het positieve imago van het evenement proactief wordt bevorderd;
- de verantwoordelijkheden van de politie en partnerinstanties duidelijk zijn toegewezen, en met name wordt aangegeven wie de leiding heeft in de contacten met de media over de diverse aspecten van veiligheid en beveiliging (en meer);
- gezamenlijke achtergrond- en briefinginformatie wordt verstrekt aan alle persvoorlichters van de politie en de partnerinstanties (het briefingmateriaal moet regelmatig worden geactualiseerd, teneinde rekening te houden met terugkerende thema's of vragen en nieuwe risico's of evenementen);
- ervoor wordt gezorgd dat op gezette tijden feitelijke informatie wordt verspreid onder de media en/of op het internet, in de aanloop naar, tijdens en na het evenement;
- op gezette tijden de mogelijkheid wordt geboden voor pers-/mediabriefings;
- rekening wordt gehouden met de behoeften/interesses van de verschillende categorieën van journalisten/media.

HOOFDSTUK 8

8. Vergaderingen van EU-experts inzake veiligheid en beveiliging op voetbalgebied

Het is zeer aan te bevelen dat elk voorzitterschap van de EU een bijeenkomst houdt van deskundigen op het gebied van belangrijke sportevenementen, en over de resultaten daarvan en over de lopende werkzaamheden van de deskundigengroep verslag uitbrengt aan de Groep rechtshandhaving.

Tevens is het dienstig dat elk voorzitterschap optreedt als gastheer voor een bijeenkomst van de Europese denktank van veiligheids- en beveiligingsdeskundigen op voetbalgebied, teneinde:

- relevante documenten op te stellen ter bespreking door de Groep deskundigen op het gebied van belangrijke sportevenementen;
- het werkprogramma voor de Groep deskundigen op het gebied van belangrijke sportevenementen op te stellen en de uitvoering ervan te monitoren;
- nieuwe tendensen/ontwikkelingen in het supportersgedrag en aanverwante risico's te monitoren;
- het werk van het Europees NIV-netwerk te monitoren en te faciliteren;
- goede praktijken op het gebied van internationale politiesamenwerking, politiestrategieën en politietactiek voor voetbal evenementen te delen;
- samen te werken met partnerinstellingen bij het promoten van de opstelling van een geïntegreerde multidisciplinaire benadering van voetbalgerelateerde veiligheid, beveiliging en gastvrijheid, en
- alle andere onderwerpen aan de orde te stellen die in dit verband van belang en relevant kunnen zijn.

HOOFDSTUK 9

9. Lijst van relevante documenten over de veiligheid en de beveiliging van voetbalevenementen**9.1. Door de Raad van de Europese Unie aangenomen documenten**

1. Aanbeveling van de Raad van 30 november 1993 over de verantwoordelijkheid van de organisatoren van sportmanifestaties (10550/93).
2. Aanbeveling van de Raad van 22 april 1996 betreffende richtsnoeren ter voorkoming en beteugeling van ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden; met als bijlage een modelformulier voor de uitwisseling van politieke inlichtingen over voetbalvandalen (PB C 131 van 3.5.1996, blz. 1).
3. Gemeenschappelijk Optreden van de Raad van 26 mei 1997 met betrekking tot de samenwerking op het terrein van de openbare orde en veiligheid (PB L 147 van 5.6.1997, blz. 1);
4. Resolutie van de Raad van 9 juni 1997 over voorkoming en beteugeling van voetbalvandalisme door ervaringsuitwisseling, stadionverboden en mediabeleid (PB C 193 van 24.6.1997, blz. 1).
5. Resolutie van de Raad van 21 juni 1999 betreffende een handboek voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond internationale voetbalwedstrijden (PB C 196 van 13.7.1999, blz. 1).
6. Resolutie van de Raad van 6 december 2001 betreffende een handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken (PB C 22 van 24.1.2002, blz. 1).
7. Besluit van de Raad van 25 april 2002 inzake veiligheid naar aanleiding van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (PB L 121 van 8.5.2002, blz. 1).
8. Resolutie van de Raad van 17 november 2003 met het oog op de oplegging in de lidstaten van een stadionverbod bij voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (PB C 281 van 22.11.2003, blz. 1).
9. Resolutie van de Raad van 4 december 2006 betreffende een handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken (PB C 322 van 29.12.2006, blz. 1).
10. Besluit 2007/412/JBZ van de Raad van 12 juni 2007 tot wijziging van Besluit 2002/348/JBZ inzake veiligheid naar aanleiding van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (PB L 155 van 15.6.2007, blz. 76).
11. Resolutie van de Raad van 3 juni 2010 betreffende een handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken (PB C 165 van 24.6.2010, blz. 1).

9.2. Door de Raad van Europa aangenomen documenten

1. Verdrag van de Raad van Europa inzake een integrale benadering van veiligheid, beveiliging en gastvrijheid bij voetbalwedstrijden en andere sportevenementen (2016).
 2. Aanbeveling 1/2015 van het Permanent Comité inzake veiligheid, beveiliging en gastvrijheid bij voetbalwedstrijden en andere sportevenementen (geconsolideerde versie).
-

Appendix 1

PROTOCOL FOR THE DEPLOYMENT OF VISITING POLICE DELEGATIONS FOR FOOTBALL MATCHES WITH AN
INTERNATIONAL DIMENSION

(For use when both the host and visiting States are party to the Prüm Treaty)

In compliance with the Prüm Decisions, in particular Article 17 of Council Decision 2008/615/JHA, this protocol sets out the practical detailed arrangements to be agreed between NFIPs for the deployment of visiting police delegations for football matches with an international dimension.

1. Requesting Member State/Country:

2. Requesting Organisation/Contact Person:

Name of the organisation:

Name of contact person (police commander/NFIP):

Role:

Address:

Phone:

Mobile phone:

Email:

3. Event (match or tournament)

3a: Place where the operation is to take place

Region, town, area or locality:

Other information:

3b: Period covered by the operation

Requested start date	Proposed end date

The end date may be deferred by mutual consent.

3c: Officer(s) responsible ⁽¹⁾

From the host Member State/Country

Name	Rank	Function	Service to which officer belongs	Telephone/email

⁽¹⁾ This is normally the person responsible for the locality/venue where the event will take place.

3d: Purpose

Joint operation at a football match/tournament with an international dimension

Specific assistance requested from the seconding Member State(s)/Countries (if YES please indicate the number of officers requested) ⁽¹⁾

Head of Delegation:	YES	NO
Liaison Officer:	YES	NO
Operational Coordinator:	YES	NO
Operational Police Officers in Uniform:	YES	NO
Operational Police Officers in Plain Clothes:	YES	NO
Press Officer:	YES	NO

3e: Place of deployment of the visiting police delegation (to include details of likely locations of deployment, i.e. airports, railway stations, city centre, stadium etc.)

3f: Requested tasks for the visiting police delegation:

Advising and supporting the host policing operation:	YES	NO
Liaison and dialogue with visiting supporters:	YES	NO
Other (please specify):		

3g: Is it planned that any members of the visiting police delegation will have official (executive) powers in the host country? YES NO

If YES please provide details:

Executive powers of officers seconded to joint cooperation teams**(Article 17(2) of Council Decision 2008/615/JHA)**

Executive powers shall be exercised only under the guidance of and, as a rule, in the presence of officers from the host Member State. The seconding Member State's officers shall be subject to the host Member State's national law. The host Member State shall assume responsibility for their actions.

If applicable: executive powers of the seconded officers

1. Executive powers conferred by the host Member State, in accordance with its national law, on officers seconded by other Member States
2. Executive powers which the host Member State allows the seconding Member State(s) officers to exercise in accordance with the seconding Member State(s) national law

⁽¹⁾ All members of the visiting police delegation, with the exception of officers who are deployed in uniform, should bring with them the EU standard Police Identification Vest.

3h: Are the visiting police delegation allowed to use technical intelligence/evidence gathering equipment in the host country?
YES NO

If YES please define the purpose:

- to support the local police
- for evidential purposes in the police delegation's own country

and the equipment authorised to be used:

- hand-held video camera
- hand-held stills camera
- Other (please detail)

3i: Does this request include authority for the visiting police delegation to bring with them police protective weapons ⁽¹⁾?

Firearms	YES	NO
CS Gas	YES	NO
Batons	YES	NO
Tasers	YES	NO
Other (please specify)	YES	NO

If the answer to any of the above is YES please give details of any special conditions which apply:

3j: Can the visiting police delegation deploy confidential human sources? (commonly known as Informants or Covert Human Intelligence Sources)

YES NO

If YES please specify what conditions apply:

3k: Details of accommodation proposed for the visiting police delegation

3l: Details of transportation that will be provided for the visiting police delegation during the visit

3m: Information about the arrival and departure of the visiting police delegation

⁽¹⁾ Item 3i is based on Article 19 of Council Decision 2008/615/JHA.

4: Costs (who will pay for what?)

In accordance with Chapter 3 of the EU Football Handbook

or

Exceptional alternative proposals apply

If exceptional alternative proposals apply please provide details:

5: Any additional requirements/arrangements (please provide details):

Civil Liability (Article 21 of Council Decision 2008/615/JHA)

1. Where officials of a Member State are operating in another Member State pursuant to Article 17 of Council Decision 2008/615/JHA, their Member State shall be liable for any damage caused by them during their operations, in accordance with the law of the Member State in whose territory they are operating.
2. The Member State in whose territory the damage referred to in paragraph 1 was caused shall make good such damage under the conditions applicable to damage caused by its own officials.
3. In the case provided for in paragraph 1, the Member State whose officials have caused damage to any person in the territory of another Member State shall reimburse the latter in full any sums it has paid to the victims or persons entitled on their behalf.
4. Where officials of a Member State are operating in another Member State pursuant to Article 18 of Council Decision 2008/615/JHA, the latter Member State shall be liable in accordance with its national law for any damage caused by them during their operations.
5. Where the damage referred to in paragraph 4 results from gross negligence or wilful misconduct, the host Member State may approach the seconding Member State in order to have any sums it has paid to the victims or persons entitled on their behalf reimbursed by the latter.
6. Without prejudice to the exercise of its rights vis-à-vis third parties and with the exception of paragraph 3, each Member State shall refrain, in the case provided for in paragraph 1, from requesting reimbursement of damages it has sustained from another Member State.

Criminal liability (Articles 22 of Council Decision 2008/615/JHA)

Officers operating within another Member State's territory under Council Decision 2008/615/JHA shall be treated in the same way as officers of the host Member State with regard to any criminal offences that might be committed by, or against them, save as otherwise provided in another agreement which is binding on the Member States concerned.

Employment relationship (Article 23 of Council Decision 2008/615/JHA)

Officers operating within another Member State's territory under this Council Decision 2008/615/JHA shall remain subject to the employment law provisions applicable in their own Member State, particularly as regards disciplinary rules.

Done at (place and date)

Signature of the competent authority/person (as in Paragraph 2)

RESPONSE REGARDING VISITING POLICE DELEGATION

1. Responding Country:

2. Responding Organisation & Contact Person:

Name of the organisation:

Name of contact person (police commander/NFIP):

Role:

Address:

Phone:

Mobile phone:

Email:

3. Police Service(s) or other agency (i.e. Government Ministry) that has responsibility for the visiting police delegation:

3a: Details of members of the visiting police delegation (surname/first name of all members to facilitate booking accommodation + mobile telephone & email of one main contact person)

Surname	First Name	Rank	Function	Service to which officer belongs
			Head of Delegation	
			Liaison Officer	
			Operational Coordinator	
			Operational Police Officer — Uniform	
			Operational Police Officer Plain Clothes	
			Press Officer	

Contact Person:

Name of contact person (police commander or other):

Role:

Address:

Phone:

Mobile phone:

Email:

4a: Agreement to the request

YES

NO

--

4b: Please give details of any additional requirements/arrangements:

--

4c: Information about the arrival and departure of the delegation

--

Done at (place and date)

Signature of the competent authority/person (as in Paragraph 3)

Appendix 2

PROTOCOL FOR THE DEPLOYMENT OF VISITING POLICE DELEGATIONS FOR FOOTBALL MATCHES WITH AN INTERNATIONAL DIMENSION

(Version to be used when either the organising or visiting State is not party to the Prüm Treaty)

This protocol sets out the practical detailed arrangements to be agreed between NFIPs, or the designated police contact in States which do not have an NFIP, for the deployment of visiting police delegations for football matches with an international dimension.

1. Requesting Member State/Country:

2. Requesting Organisation/Contact Person

Name of the organisation:

Name of contact person (police commander/NFIP):

Role:

Address:

Phone:

Mobile phone:

Email:

3. Event (match or tournament)

3a: Place where the operation is to take place

Region, town, area or locality:

Other information:

3b: Period covered by the operation

Requested start date	Proposed end date

The end date may be deferred by mutual consent.

3c: Officer(s) responsible ⁽¹⁾

From the host Member State/Country

Name	Rank	Function	Service to which officer belongs	Telephone/email

⁽¹⁾ This is normally the person responsible for the locality/venue where the event will take place.

3d: Purpose

Joint operation at a football match/tournament with an international dimension

Specific assistance requested from the seconding Member State(s)/Countries (if YES please indicate the number of officers requested) ⁽¹⁾

Head of Delegation:	YES	NO
Liaison Officer:	YES	NO
Operational Coordinator:	YES	NO
Operational Police Officers in Uniform:	YES	NO
Operational Police Officers in Plain Clothes:	YES	NO
Press Officer:	YES	NO

3e: Place of deployment of the visiting police delegation (to include details of likely locations of deployment, i.e. airports, railway stations, city centre, stadium etc.)

3f: Requested tasks for the visiting police delegation:

Advising and supporting the host policing operation:	YES	NO
Liaison and dialogue with visiting supporters:	YES	NO
Other (please specify):		

3g: Is it planned that any members of the visiting police delegation will have official (executive) powers in the host country?

If YES please provide details:

3h: Are the visiting police delegation allowed to use technical intelligence/evidence gathering equipment in the host country?

If YES please define the purpose:

- to support the local police
- for evidential purposes in the police delegations own country

and the equipment authorised to be used:

- hand held video camera
- hand held stills camera
- Other (please detail)

⁽¹⁾ All members of the visiting police delegation, with the exception of officers who are deployed in uniform, should bring with them the EU standard Police Identification Vest.

3i: Does this request include authority for the visiting police delegation to bring with them police protective weapons?

Firearms	YES	NO
CS Gas	YES	NO
Batons	YES	NO
Tasers	YES	NO
Other (please specify)	YES	NO

If the answer to any of the above is YES please specify any special conditions which apply:

3j: Can the visiting police delegation deploy confidential human sources? (commonly known as Informants or Covert Human Intelligence Sources)

3k: Details of accommodation proposed for the visiting police delegation

3l: Details of transportation that will be provided for the visiting police delegation during the visit

3m: Information about the arrival and departure of the visiting police delegation

4: Costs (who will pay for what?)

In accordance with Chapter 3 of the EU Football Handbook

or

Exceptional alternative proposals apply

If exceptional alternative proposals apply please provide details:

5: Any additional requirements/arrangements (please provide details):

Civil Liability

Statement of policy

Done at ,

Signature of the competent host authority

RESPONSE REGARDING VISITING POLICE DELEGATION

1. Responding Country:

2. Responding Organisation & Contact Person:

Name of the organisation:

Name of contact person (police commander/NFIP):

Role:

Address:

Phone:

Mobile phone:

Email:

3. Police Service(s) or other agency (i.e. Government Ministry) that has responsibility for the visiting police delegation:

3a: Details of members of the visiting police delegation (surname/first name of all members to facilitate booking accommodation + mobile telephone & email of one main contact person)

Surname	First Name	Rank	Function	Service to which officer belongs
			Head of Delegation	
			Liaison Officer	
			Operational Coordinator	
			Operational Police Officer — Uniform	
			Operational Police Officer Plain Clothes	
			Press Officer	

Contact Person:

Name of contact person (police commander or other):

Role:

Address:

Phone:

Mobile phone:

Email:

4a: Agreement to the request

YES

NO

--

4b: Please give details of any additional requirements/arrangements:

--

4c: Information about the arrival and departure of the delegation

--

Done at (place and date)

Signature of the competent authority/person (as in Paragraph 3)

Appendix 3

POLITIE-IDENTIFICATIEVESTEN: SPECIFICATIES/VOORBEELD

Het betreft een mouwloos vest dat over het hoofd wordt aangetrokken.

Kleur: NAVO-blauw.

Kleurcode: Pantone 279C.

Identificatiemerktens:

Eén woord: POLICE (alleen Engels) in een rechthoekig kader — in het midden van het vest, zowel voor als achter.

POLICE-letters en kader: NAVO-blauwe achtergrond.

Letters en kader zijn zilverkleurig en lichtgevend.

Afmetingen kader = 25 cm × 9 cm.

POLICE-letters: Breedte = 1,3 cm per letter.

Hoogte = 7,5 cm.

Voorkant vest:

Linkerborst (boven het kader met POLICE): nationale vlag 10 cm × 7 cm op vest geborduurd/genaaid of in plastic hoes.

Rechterborst (boven het kader met POLICE): EU-symbool 8 cm × 8 cm.

Onder het kader met POLICE is op de voorkant van het vest een 5 cm brede, lichtgevende zilverkleurige band aangebracht.

Achterkant vest:

Nationale vlag boven het kader met POLICE: 10 cm × 7 cm.

De vesten kunnen worden vastgezet met klittenband of drukknopen aan weerszijden.

Noot: indien mogelijk dient te worden aangegeven van welk materiaal het vest is gemaakt, en of het waterdicht, brandwerend of beschermend is of andere eigenschappen heeft.

Kleur: NAVO-blauw.

Kleurcode: Pantone 279C.

Appendix 4

DYNAMISCHE RISICOBEOORDELING EN CROWDMANAGEMENT

Met inachtneming van:

- een model voor dynamische risicobeoordeling in het kader van internationale voetbalwedstrijden (doc. 8241/05);
- voorstellen betreffende tactisch optreden van de politie met het oog op handhaving van de openbare orde in samenhang met internationale voetbalwedstrijden (doc. 8243/05);
- de ervaring die is opgedaan met, en de lering die is getrokken uit het Europees kampioenschap van 2004 en latere toernooien;
- de evaluatie van de filosofie achter het politieoptreden, algemeen bekend als de 3D-aanpak (dialogue, de-escalation and determination — dialoog, de-escalatie en vastberadenheid), die werd gehanteerd tijdens het Europees kampioenschap van 2008 en latere toernooien;

spelen de volgende elementen een rol bij de beoordeling van veiligheids- en beveiligingsrisico's voor, tijdens en na het evenement.

Leidende beginselen (met inachtneming van het nationaal recht)

In de huidige opvatting over „doeltreffend crowdmanagement” staan de volgende elementen centraal:

- instandhouding van de perceptie van adequaat politieoptreden bij de mensen in de massa;
- vermijden van het gebruik van geweld tegen mensenmassa's als geheel, als slechts een minderheid een bedreiging vormt voor de openbare orde;
- in voorkomend geval, een „onopvallende” of „gegradeerde” tactische vormgeving van het politieoptreden die de politie in staat stelt tot betere communicatie, dialoog en dynamische risicobeoordeling.

Facilitering

- De strategische benadering moet eerder preventief zijn, met gebruik van maatregelen met beperkte gevolgen, dan repressief;
- in elke fase van een operatie moeten de politiestrategie en -tactiek rekening houden met de legitieme bedoelingen van supporters, voor zover deze vreedzaam zijn, en daar ruimte voor maken (bijv. uitdragen van hun identiteit en hun cultuur, en in alle veiligheid heen- en terugreizen);
- er moeten grenzen worden gesteld aan bepaald supportersgedrag, en de betrokken supporters moeten op de hoogte worden gebracht van de redenen voor het politieoptreden en van de alternatieven die de politie biedt om hun legitieme doelstellingen te verwezenlijken.

Evenwicht

- Tijdens een evenement waaraan mensenmassa's deelnemen, kan het niveau van het risico voor de openbare orde snel veranderen;
- er moet een evenwicht zijn tussen de aard van het politieoptreden en het niveau, de bronnen en de aard van het risico op het ogenblik dat er interactie is tussen de politie en de menigte;
- het politieoptreden moet gegradeerd zijn en direct kunnen inspelen op de aard en de niveaus van toenemend en afnemend risico;
- als er evenwicht is, zal een meerderheid van de mensenmassa de politimaatregelen gemakkelijker als adequaat aanmerken, en zich minder waarschijnlijk aansluiten bij diegenen die de confrontatie zoeken;
- om de kans op en de omvang van incidenten te verkleinen, is het dus van essentieel belang dat de risicobeoordelingen nauwkeurig zijn en door de politie te allen tijde worden gebruikt bij het bepalen van de tactieken.

Differentiatie

- Ongedifferentieerd gebruik van geweld kan bijdragen tot grootschalige escalatie van de verstoring van de openbare orde door de interactie ervan met de dynamiek van mensenmassa's;
- in elke strategische en tactische beslissing in verband met crowdmanagement (d.w.z. opleiding, planning, briefing en operationele praktijken) moet dan ook een onderscheid worden gemaakt tussen individuele supporters die een concreet gevaar vormen en andere supporters;
- het is niet opportuun op te treden tegen een mensenmassa die zich toevallig op een bepaalde plaats bevindt, tenzij er bewijzen zijn dat zij als geheel tracht de openbare orde te verstoren.

Dialogoog

- Proactieve communicatie met supporters is van groot belang. Daarvoor kunnen het best politiefunctionarissen met goede communicatievaardigheden worden ingezet;
- het scheppen van een uitnodigende sfeer en het wegnemen van mogelijke bronnen van conflicten moeten centraal staan;
- deze benadering kan helpen bij het verzamelen van hoogwaardige informatie over intenties, vooruitzichten, bezorgdheden en gevoeligheden van supporters, en andere informatie in verband met mogelijke risico's;
- ook stelt dialoog de politie in staat te communiceren over problemen inzake supportersgedrag, risico's waaraan zij kunnen blootstaan en oplossingen voor problemen die zich aandienen.

Voorbeelden van goede praktijken*Vóór het evenement*

De risicobeoordeling dient rekening te houden met:

- de onderliggende cultuur van de betrokken supportersgroep (bijv. typisch gedrag, beweegredenen en intenties);
- factoren die het risico kunnen beïnvloeden, bijv. activiteiten van andere groepen (zoals supporters van de tegenpartij en/of lokale gemeenschappen), gevoeligheden, geschiedenis en andere elementen die van bijzonder belang zijn (data, plaatsen, handelwijzen, symbolen);
- omstandigheden die van invloed kunnen zijn op het gedrag van, of het risico dat uitgaat van, supporters of groepen die een gevaar lijken te vormen voor de openbare orde.

Er moeten tolerantieniveaus voor gedrag worden vastgesteld, en er moet voorrang worden verleend aan communicatie daarover met supportersverenigingen. Supporters moeten worden aangemoedigd zich te verzamelen in een veilige/gecontroleerde omgeving (bijv. een supporterszone).

Op basis van die informatie en die inlichtingen in verband met de betrokken wedstrijd moet het mogelijk zijn voorspellingen te doen over en een onderscheid te maken tussen wedstrijden met een normaal risico en wedstrijden met een verhoogd risico voor de openbare orde.

Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen risico's voor specifieke soorten incidenten, zoals incidenten in verband met openbare orde, openbare veiligheid, criminaliteit in verband met massa-evenementen en terrorisme.

Eerste contact

Aangezien het niveau van het risico voor de openbare orde niet vastligt, maar dynamisch is, kan het naargelang de omstandigheden snel stijgen en dalen. De risiconiveaus moeten daarom voortdurend in het oog worden gehouden en nauwkeurig worden geëvalueerd.

Daartoe:

- moet de politie een hoog niveau van positieve interactie met supporters onderhouden (niet-agressieve houding, glimlachen, werken per twee of in kleine groepen in standaarduniform, sterk verspreid over en in de mensenmassa's, tegemoetkomend aan verzoeken om foto's te maken enz.);
- moeten politiemensen, indien de taal geen belemmering vormt, trachten te communiceren met supporters om informatie te verzamelen over hun gedrag, intenties, bezorgdheden, gevoeligheden en andere zaken die van belang zijn voor hun gedrag;
- moeten interventie-eenheden (d.w.z. „mobiele eenheden” met beschermende uitrusting, voertuigen enz.) zich op een discrete plaats bevinden, tenzij de situatie een krachtdadiger optreden vereist.

Zo kan de politie van het gastland informatie verzamelen en input leveren voor de besluitvorming over tactische inzet op basis van een doorlopende risicobeoordeling.

Toenemend risico

Indien zich omstandigheden voordoen die gevaar opleveren, is het van belang:

- aan hen die het risico vormen duidelijk te maken dat hun acties waarschijnlijk een politieoptreden zullen uitlokken;
- indien bezoekende supporters bij een incident betrokken zijn, moeten beoordelingen van de politie van het organiserende land worden gevalideerd door de bezoekende politiedelegatie.

Indien met bovengenoemde maatregelen de situatie niet kan worden opgelost, kan verder gebruik van geweld door de politie nodig zijn. Doel van de inzet van de politie in dit stadium is verdere risico's tot een minimum te beperken. Het is dan ook essentieel dat maatregelen de spanningen niet doen toenemen (bijv. ongedifferentieerd gebruik van geweld). Wanneer er aanwijzingen voor een verhoogd risico zijn:

- is het van vitaal belang dat informatie over de personen die een risico opleveren, en de aard van dat risico, duidelijk worden meegedeeld aan de interventie-eenheden die worden ingezet, zodat er gericht geweld kan worden gebruikt;
- moeten degenen die geen gevaar opleveren, de mogelijkheid krijgen zich te verwijderen en/of de tijd om zelf de orde te handhaven.

De-escalatie

- Zodra de incidenten zijn opgelost, moet het politieoptreden tot een passend niveau worden verlaagd.

Na het evenement

- Er moet een grondige debriefing worden georganiseerd en alle relevante informatie (bijv. de kwaliteit van de informatie die vóór en tijdens het evenement is verkregen, het gedrag en het management van de supporters, politietactiek en de handhaving van tolerantieniveaus) moet worden geregistreerd bij het NIV.
-

Appendix 5

CATEGORIEËN VOETBALSUPPORTERS

Noot: Bij de planning van veel ordehandavingsoperaties wordt het risico dat personen of groepen vormen gewoonlijk gedefinieerd als „laag risico” of „hoog risico”, aangezien niemand gegarandeerd „risicovrij” is. (Zie ISO 31000 voor een meer gedetailleerde uitleg.)

Sinds 2010 wordt met betrekking tot het risico dat fans bij voetbalwedstrijden met een internationale dimensie vormen echter gesproken over „risicosupporters” en „niet-risicosupporters”. Die terminologie wordt gebruikt en begrepen in het hele continent. Ze sluit aan bij de gedachtegang achter de ISO-richtsnoeren, doordat erkend wordt dat het niet mogelijk is vooraf precies te bepalen welk risico een persoon bij een specifiek voetbalevenement kan vormen. De ervaring in Europa toont namelijk duidelijk aan dat een breed en divers gamma van factoren het gedrag van een persoon of groep personen tijdens een evenement kan beïnvloeden.

Personen die door de politie tot de categorie „laagrisicosupporters” of „niet-risicosupporters” worden gerekend, kunnen onder bepaalde omstandigheden toch hun toevlucht nemen tot gewelddadig, ordeverstoring of antisociaal gedrag. Omgekeerd geldt dat het gedrag van personen die te boek staan als „risicosupporters” gunstig beïnvloed kan worden door de omstandigheden.

Een doorlopende dynamische risicoanalyse tijdens een evenement is daarom een voorwaarde voor een effectieve en evenredige ordehandhaving bij voetbalwedstrijden.

Planning is evenwel ook belangrijk, en dus moet de politie vooraf een aantal risicobeoordelingen verrichten. Met het oog op de voorbereiding van de politie en de risicoanalyses vooraf moeten de categorieën „risicosupporters” en „niet-risicosupporters” worden gehanteerd. Die categorieën dienen vergezeld te gaan van een toelichting van de omstandigheden die „risicosupporters” ertoe kunnen aanzetten om zich tijdens een evenement te misdragen (zie onderstaande toelichting en checklist). Dit soort toelichting vormt een essentieel hulpmiddel voor een effectieve voorbereiding van het politieoptreden.

Definitie van „risicosupporter”

Een al dan niet bekende persoon die, in bepaalde omstandigheden, een mogelijk risico vormt voor de openbare orde of antisociaal gedrag kan vertonen, al dan niet vooraf gepland, bij of in verband met een voetbalevenement (zie appendix 4 betreffende de dynamische risicobeoordeling). De onderstaande checklist geeft een indicatie van de omstandigheden die gedrag negatief kunnen beïnvloeden en een risico kunnen veroorzaken.

Definitie van „niet-risicosupporter”

Een al dan niet bekende persoon die kan worden beschouwd als iemand die gewoonlijk geen of een klein risico vormt voor het aanzetten of bijdragen tot geweld of ordeverstoring, al dan niet met opzet, bij of in verband met een voetbalevenement.

CHECKLIST RISICOSUPPORTERS

Risicofactoren	Toelichting
Historische rivaliteit tussen clubs of supportersgroepen	
Inlichtingen over mogelijk geweld	
Mogelijke spontane ordeverstoring	
Mogelijk racistisch of discriminatoir gedrag	
Mogelijke bestorming van het veld	
Alcoholgerelateerde problemen	
Wapengebruik	
Perceptie dat de politie ongepaste of onevenredige tactieken toepast	

Risicofactoren	Toelichting
Mogelijke terreurdreiging	
Politiek extremisme/gebruik van verboden spandoeken	
Verwacht gebruik van vuurwerk	
Reizende supporters zonder ticket	
Bedreigingen voor het handhaven van de scheiding tussen supporters (bijv. tickets van de zwarte markt of valse tickets)	
Verkoop/gebruik van drugs	
Andere punten	